

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1. Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamske cene za list so poštne proste.

Upravništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Plebiscitno glasovanje v coni A.

Včeraj se je glasovalo na Koroškem v coni A, kam naj pripada slovenski del Koroške: Jugoslaviji ali Avstriji. Končni uradni rezultat bo komisija o plebiscitnem glasovanju objavila šele tekom jutrišnjega dopoldneva, tako da danes še nimamo povsem točnih poročil in pregleda.

Plebiscitno glasovanje se je vršilo vobče precej mirno, pač pa so agitatorji z obeh strani napeli vse sile, nasilje tudi, da vplivajo na izid glasovanja. Nemški nacionalci so poslali cele tolpe v glasovalno ozemlje, ki so bile ororožene z revolverji ter so razvili silno delavnost tudi po povsem slovenskih krajih.

Po poročilih, ki jih je doposl Narodni svet in ljubljanski dopisni urad, naša številka glasov za Jugoslavijo v okraju Rožek 62 %, Borovlje (severno Drave) 41 %, Velikovec 36 %, Pliberk 42 %, Železna Kapla 79 %, Borovlje (južno Drave) 51 %, Dobrlaves 69 %.

Približen izid v boroveljskem okraju.

LDU Borovlje, 10. okt. Po došlih poročilih iz raznih glasovališč boroveljskega okraja je bilo do 8. ure zvečer dognano nastopno aproksimativno razmerje oddanih glasov:

Okraj	Jugoslav.	Avst.	dvojni
Borovlje	548	1163	
Bičovec naša večina			
Blitrica	479	412	
Drava	ena tretjina za Jugoslavijo		
Hodise	279	144	
Kotmaravas	380	346	10
Loče	428	210	
Logavce	344	184	61
Ledenice	301	186	
Medborovnja		55	do 60 %

Nekaj števil iz velikovškega okraja.

LDU Velikovec, 10. okt. V velikovškem okraju je bilo do desetih zvečer ugotovljeno približno nastopno razmerje

Okraj	Jugoslavija	Avstrija
Grabstajn	170	776
Pokrče	211	524
Važenberk	520	760
Velikovec	400	968
Ruda	383	414
Djekše	371	422
Grebini	596	1098
Pustica	127 (2)	515 (2)
Bela	1200	250
Rikarjavas	550	275
Globasulca	409	274
Pliberk	122	401
Libuče nad 50 % za Jugoslavijo		
Žvabek nad 80 % za Jugoslavijo		
Libelče	476	231
Škofljan	370	250

GLASOVALCI V CONI A.

Po sklepu plebiscitne komisije je imelo v coni A glasovalno pravico 38.525 oseb. Na posamezna glasovalna okrožja so glasovalci oddali takole:

Velikovec	10.898
Pliberk	4.770
Železna Kapla	2.067
Dobrlaves	4.588
Borovlje (južno od Drave)	6.123
Borovlje (severno od Drave)	5.495
Rožek	4.584

POSKUSNO GLASOVANJE MARCA 1920.

Marca meseca t. l. so naši organi izvedli poskusno glasovanje v coni A. Takrat se je naštel:

Glasovalnih upravičencev	35.739
Od teh je Slovencev	19.454
Nemcev	8.529
Omahljivcev pa	7.756

POLOZAJ PO GLASOVANJU.

LDU, Borovlje, 10. (Ob 16. popoldne.) Po dosedaj ugotovljenih rezultatih je bilo

Po teh kalkulacijah je bilo v celotnem plebiscitnem ozemlju za Jugoslavijo oddanih okoli 18.000 glasov. Za Avstrijo pa nekaj čez 17.000 glasov. Za Jugoslavijo oddani glasovi bi znašali po teh — kakor se zatrjuje — pesimističnih poročilih 51 % vseh oddanih glasov.

Upravičenci do glasovanja so se udeležili glasovanja domala 95 %. To nam dokazuje, da je vladalo izredno veliko zanimanje in upoštevane resnega trenutka na strani slovenskega prebivalstva, na drugi strani po tudi, kako velik vpliv imajo in kako se boj nemški nacionalci, da bi izgnali te po veliki večini slovenske koroške okraje. Diferenca utegne znašati največ do 2000 glasov.

Po vseh poročilih posnemamo, da je situacija sicer kritična, vendar pa je upanje, da bo rezultat glasovanja tak, kakršen more biti po naravi slovenskega prebivalstva.

Medgorje	170	286
Otok	162	185
Podlublje	305	510
Radise	210	161
Rožek glasov za Jugoslavijo 30 %		
Seke	522	12
Skofice	280	320
Slovenji Plajberk	285	41
Smarijeta	311	281
St. Jakob za Jugoslavijo 2 tretjine glasov		
Svetnavas	361	140
Vesca	80	do 90 %
Vetrinj	150	716
Zilpolje	130	438
Zrelec	121	124

Gallija 194 352

Železna Kapla 234 371

Od ostalih glasovališč tega okraja se niso zbrali še niti približni rezultati. V obče pa je bila obojestranska udeležba ogromna; večnoma do 95 % glasovalcev je prišlo glasovat. V več krajih se opaža, da je bilo oddano več glasov, tudi po 100 in še več nego je bilo določeno število glasovalcev v volilnem imeniku še pred dvema dnevi. Volilni imeniki so se pomnožili v mnogih okrajih za izdatno število glasovalcev vsled nemških reklamacij, rešenih v zadnjih dveh dneh. Dognati približno končne številke razmerja oddanih glasov v tem okraju ni torej še mogoče.

Distriktna komisije so že začele s skrutiniranjem, ki bo trajalo v noč in morada tudi jutrišnji dan. V splošnem je vladal ves dan mir in red.

oddanih glasov za Jugoslavijo: Radise 70 %, Medgorje 35 %, Zrelec 45 %, Zilpolje 30 %, Ribnica 50 %, Logavce in Skofice nad pričakovanje, Zitaravas 70 %, Blato 90 %, Pliberk 25 %, Libuče nad 50 %, Žvabek 80 %, Libelče precej nad 50 %, Železna Kapla 50 %.

LDU, Borovlje, 10. (Ob 15.30 popoldne.) Po dosedanjih poročilih je večina glasovalcev že povsod oddala svoje glasovnice. Na podlagi ugotovljenih glasovalščih, kdo je glasoval, da je slovenski Koročan zmagal v coni A. Navdušenje je veljansko. Nemci so zelo poparjeni. Tolpe, ki so prišle iz Celovca in od drugod, se vračajo v celih trumah, nvidevši, da se jim je njihova nakana izjalovila in da Slovenci niso nikjer izzivali, vsled česar tudi oficelno niso imeli poviča za nastop. Po poročilih iz Celovca, so ljudje tam zelo poparjeni.

BELGRAJSKA VLADA ZAHTEVA WILSONOVO ČRTO.

Zagreb, 10. »Novosti« javljajo iz Beograda: Včerašnji skleni ministr-

skega odbora glede rešitve jadranskega vprašanja in pogajani z Italijo so bili predloženi ministrskemu svetu. Ministrski svet je o teh sklepih razpravljati in določiti stališče. Kateri se bo imela držati naša delegacija pri reševanju jadranskega vprašanja. Iz popolnoma zanesljivega vira se doznava, da bo naša delegacija zahtevala, da se sprejme Wilsonova linija, da glede Reke ne bo pristala na nikakoli odločitev, ki bi škodovala našim državnim interesom, da nam mora Dalmacija pripasti vsa in da se ne sme posegati v našo državno suvereniteto. Potem so na ministrskem svetu sodelovali razne sklope o modalitetah sestanka. Šef naše delegacije bo dr. Trumbić. Ker te v. Pašić odklonil sodelovanje v delegaciji skupno z dr. Trumbićem, bo drugi član delegacije eden od ministrov in sicer hrškone dr. Ninčič. Glede dr. Vesničevega kar je bilo že javljeno namreč da bo šel z delegacijo ako bo z italijanske strani šel na pogajanja Gjolitti. Sklenjeno je tudi katero mesto se bo predlagalo za sestanek, vendar pa je to še tajno. Čas sestanka še ni določen, ker je to odvisno od odgovora italijanske vlade na predlog, ki ga je naša vlada danes oddala v Rim. V diplomatskih in političnih krogih smatrajo, da je končni trenutek jadranskega vprašanja na poti. — »Jutranji list« javlja, da bodo novi delegati odstopili, ko dobiho poziv italijanske vlade, kar se pričakuje v dveh do treh dneh. Sodi se, da italijanska vlada čaka Volbio, ki je bil v Belgradu.

ZAKAJ ZAVLAČUJEJO ITALIJANI REŠITEV JADRANSKEGA VPRAŠANJA.

LDU, Beograd, 9. Iz Rima poročajo: Tukaj pričakujejo z velikim dvomom uspeha direktnih pogajanj, ki se bodo v kratkem času vršila med Jugoslavijo in Italijo. Tu se vedno prevladujejo stare vodilne misli, da je treba počakati ameriških in jugoslovanskih volitev, t. l. padca predsednika Wilsona v Ameriki in zmage komunistov v Jugoslaviji. Italijani so še vsi prepričani, da se bo to zgodilo. Razume se, da bodo pričeli s pogajanj, da bi zaveznikom pokazali svojo dobro voljo, toda zavlačevanje jih bodo toliko časa, da ne nastane zanje boljši položaj, to se pravi, dokler se ne izvrše volitve. Radi tega je pred nekaj dnevi odšel v Beograd g. Volpi, italijanski poslanec in inozemski delegat pri pogajanjih s Turčijo v Vučkyju ter bivši srbski častni konzul v Benetkah, ki je dobro poznan z dr. Vesničem in velja kot zelo lokav diplomat. Akoravno so se tukaj trdilo, da ni odšel v Beograd v uradni misli, temveč zaradi zasebnih poslov. Volpi je namreč finančno prireditelj pri italijanskih kreditih za Črno goro, zlasti pri tobačnem monopolu, vendar se veruje, da bo v svojem razgovoru z dr. Vesničem skušal sondirati mnenje beograjske vlade.

MIROVNA PONUDBA RUSIJE WRANGLU.

LDU, Varšava, 8. Kakor se govori, je osrednji izvrševalni odbor sovjetski sklenil, ponuditi Wranglu mir in odposlat delegacijo v stan generala Wrangla. — General Mahrow, poseben odposlanec generala Wrangla, je sklenil, da zapusti Varšavo v soboto vsled svojih neuspehov. — Ker boljševiške čete demoralizirane in v neredu hitre preko Berezine, se pričakuje, da bodo Belorusi sestavili narodno vlado v Minsku.

BRUSELJSKA KONFERENCA ZAKLJUČENA.

LDU, Pariz, 9. Mednarodna finančna konferenca v Bruslju je končala svoje delo. Sprejela je okoli 45 sklepov, ki bodo predloženi zvezi narodov. Med njimi se zlasti poudarja otvoritev mednarodnega instituta, ki se bo bavil z mednarodnimi krediti in nadzorstvom finančnih operacij, ki jih bo izvrševala ustanova, nadalje otvoritev finančnih sekcij in tajništva pri zvezi narodov ter obnove mednarodnih komisij za proučevanje vseh problemov, ki se bodo nanašali na denarno cirkulacijo in kurze.

Nemiri na Hrvatskem.

Ko se je sedanja vlada no srečno prestani krizi predstavila Narodnemu Predstavništvu s svojim ožjim političnim programom, izraženim v zneni deklaracij, se je znala skrbno izogniti veliki politični debati, ki običajno takim deklaracijam sledi v cilju, da se utrdi ali uživa vlada dovoli zannanja in podnora parlamenta za uspešno delo. Vlada se je velike debate izognila iz strahu in plašljivosti, ker je dobro vedela, na kako trhljih novah stoji: ona se je zbal kritike in kontrole tako z ozirom na vnanjo kakor notranjo politiko. Skrila se je, kakor to delajo vse nesolidne sestavljene vlade, za »višje državne potrebe«, ki so tako nujne in neodložljive, da morajo niti prve na dnevni red, potem se naj šele debatira o zaupanju parlamenta, katero vlada uživa ali ne uživa. Socialisti so sicer opozarjali na neumestnost takega postopanja, ali njihova popolnoma naravna in parlamentarno utemeljena zahteva je našla sluha ušesa pri strankah, ki tvorijo sedanjio vlado.

Šele nemiri, ki so izbruhili na Hrvaškem povodom žigosanja koni, so dali priliko, da se popravi to kar je vsled bojazljivosti vlade bilo zaoprešeno. Sodrugi Bukšeg je vložil o teh nemirih interpelacijo, o kateri ni bilo govora, da bi se dala postaviti na dnevni red nove keda: nujnost in važnost predmeta sta zahtevala, da se otvori debata o tej interpelaciji kolikor mogoče hitro.

Kako silno je bilo potreba nekoliko opozicijskega dežja, se vidi iz tega, da se je pripeljalo k besedi 26 govornikov. To je dokaz, kako je bilo potrebno, da pride enkrat do poštenega obračuna z metodami katerih se poslužuje sedanja vlada ne samo na Hrvaškem, ampak tudi drugod. Kar je ljudi že dolgo tiščalo, to je bruhnilo sedaj z vso silo na dan. Debata je razkrila stvari, ki se v interese ugleda države ne smejo prikrivati in taliti, ampak jih je treba z brezstransko kritiko zatreti v kal. Vnanji svet ni tako slep, da ne bi vedel, kaj se pri nas godi; a le takrat, če bo videl, da obstoji pri nas resna volja za izboljšanje naše uprave, bo verjel, da vsaj hočemo postati pravna država in nam bo zonet zaupal, kar dosedaj, kakor se vidi, ni slučaj.

Interpelant sodrug Bukšeg je utemeljeval svojo interpelacijo z državniki umierjenostjo. Brez vsakega pretravanja, in brez vsake težnje govoriti skozi okno je našteval gola, suha dejstva, ki govore sama zase dovolj lasen in vsakemu razumljiv jezik in iz teh suhih deistev je znal izvaati strogo logične zaključke. A ravno njegova vzdržljivost v nepotrebnem pretravanju in njegova stvarnost sta mu prinesli do neprilicakovane uspeha: vsi parlamentarci brez razlike strank trde da je sodrug Bukšeg začel debato na višini na katero se ni vzpel nobeden izmed dosedanjih govornikov. Gospod Stojan Protić je v svojem govoru trdil sicer nasprotno, ali ravno fakt, da se je čutil sam Protić primoranega, to izrečno konstatirati kot njegov politični nasprotnik, da bi s svojo konstatacijo oslabil vsaj nekoliko globoki utis Bukšekovega govora, najbolj dokazuje, da je naša trditve prava.

Kakšna je javna uprava na Hrvaškem, ki je dovedla ljudstvo do upora, o tem je spravila debata o Bukšekovi interpelaciji na dan stvari, ki nam, miho rečeno, pred svetom ne delajo časti. Na podlagi dokazanih

činjenic je težko ugotoviti, katera uprava prekaša v svoji nesolidnosti drugo, ali civilna vojaško, ali obratno. Dokazano je, da civilne oblasti, ki bi imele izvršiti nove vojaške zakone tega snloha niso poznale! Kako naj potem ljudstvu pojasne, za kaj se gre? Kako naj ljudstvo pouče? Vojaški krogi zopet s svoje strani niti nima nimaio o gospodarskem življenju v novih krajih in izdajajo popolnoma neizvedljive naredbe »na podlagi zakonov, ki so brez vsakega študija in vestnega pretresanja z eno samo potezo neresa« proširjeni na celo kraljevino. Ali je potem čudno, če ne pride samo do tihega nezadovoljstva, ampak do oboroženih nemirov in krvavih spopadov? Ko bi se vlada z Narodnim Predstavništvom vred zavedala, kaj se to v praksi pravi »proširjevati zakone«, ko bi se ona zavedala, da je tako postopanje naravnost revolucionaren akt, ker nasilno pretrga vsako pravno kontinuiteto ne bi imeli ne uporov, ne nezadovoljstva.

Kar ljudstvo v prvi vrsti pričakuje od države, to je solidna in poštena javna uprava. Te mu dosedanje vlade in Narodno Predstavništvo doslej niso dale. Stranke, ki danes vladajo državo, se gibljejo večnoma v starih političnih ideologijah in iščeio vsled tega vzroke nezadovoljstva tam, kjer jih ni: v plemenski mržnji, v verskih nasprotijih in kadar vse to nič ne pomaga, v tuili agentih, ki so jako priljubljeno sredstvo za vsako vlado, da ž njimi pokriva svoje lastne napake, ker noče videti, da niso »tuili agentie« tisti, ki nezadovoljstvo ustvarjajo, ampak da je že obstoječe in iz slabe javne uprave izvirajoče nezadovoljstvo tista sladka vaba, ki rodi iz sebe še sekundarni pojav tuje agitacije. Ko bi vladajoče stranke hotele uvideti, kako malo se prosti narod zanima za njihovo visoko politiko in kako si želi živeti v stanju, ki se mu pravi pravna varnost in katero ustvaria dobra uprava ne bi bilo nezadovoljstva, ne tuili agentov in ne nemirov in ne buntov.

Zato tudi nimamo unanija, da bi se naše razmere v dolednem času izboljšale. Dokler bodo vladali ljudje stare šole, ki ne vidijo in ne čutijo ljudskih potreb, ne more postati boljša. To si naj ljudje zapomnijo pri volitvah.

Zanimivo je bilo opazovati državne posameznih strank tekom debate. Srbijske stranke so se držale umerjeno: srbijski politiki so bili poslušali, kakor govorili. Demokratije so porabili ugodno priliko, da so Narodnemu klubu, ki je nosilec sedanjega sistema na Hrvaškem, obesili nekaj gorkih na drugi strani pa so seveda figurirali kot dobri patriote, ki ne dovoljujejo da pada o vojski niti beseda. Narodni klub je govoril skozi okno za volitve v smislu svojega znanega programa. Vsi so govorili le s čisto političnega stališča. Jedinj Protić je imel toliko buma, da je povlekel resnici v obraz in se snustil kolikor toliko v stvarno debato.

Politično-upravni rezultat je dolge debate brzokone ne bo velik, ker sedaj vladajoče stranke nimajo več dovolj moralne moči da bi se povzele do resnega dela, kakor ga zahteva korenita reforma uprave. V kolikor je na debata pripomeela do razčistjenja spornega političnega ozračja in to proti volji vlade, to ni zasluza »velikih« strank, ampak zasluza sodruga Bukšega.

Ljubljanski zaupnik, V torek zamp-ni setanek ob 8. zvečer v maji dvorani Mestnega doma.

Celje, Okrožna organizacija Jugoslovanske socijalne demokratske stranke v Celju, vabi tem potom vse člane na strankino zborovanje, ki se vrši v sredo, dne 13. oktobra t. l., v gostilni pri »Zelenem travniku«. Dnevni red: Predstojče strankino zborovanje. — Sodrugi se opozori, da prinesejo strankino izkaznico, ker brez tega nimajo vstopa k zborovanju.

Pred volitvami.

Ponrava volilnih imenikov.

Mnoga županstva so mnenja, da se smejo že potrjeni volilni imeniki izpopolnjevati uradoma brez sklepov. Če so se volilci izpustili pomoč. Potrjeni volilni imeniki se smejo popravljati le v smislu člena 25. volilnega zakona, to je popravek se mora odrediti s sklepom, kateremu je priključiti dokazilo (javna listina). Sprožilo pa popravo županstva lahko tudi sama.

Kot javne listine se smatrajo tudi potrdila županov, s priloženo to vsebino:

Županstvo v potrjuje, da je I. I. do 7. septembra 1920 že izpolnil 21. leto in da je pristojen v to občino — ali

Županstvo v potrjuje, da je I. I. do 7. septembra 1920 že izpolnil 21. leto da je po plemenu in jeziku Slovan ter da se je do navedenega dne stalno naselil v tej občini.

Županstva naj se teh navodil strogo držijo, ker je sicer mnogo dela zastoni in mnogo volilcev ne bi prišlo v imenike.

Volilni imenik je v Spodnji Siskli pri Favažu vsaki dan od 3 ure naprej na razpolago.

Volilni imenik v Mostah je razložen na vpogled vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne v lokalu društva »Svoboda« v Mauserjevi hiši. Zadnja dneva za reklamacije naj nihče ne zamudi!

Zadnji dan za reklamacije volilne pravice v konstituantu! Poglejte v volilne imenike!

Politične vesti.

+ Narodno predstavništvo. Glasom brzojavnega obvestila ministrstva za notranje zadeve se vrši dne 12. t. m. važna seja narodnega predstavništva. Vsi poslanci Slovenije so vabljivi, da pridejo zanesljivo. Na ministrijski seji so razpravljali o notranji politični situaciji in o parlamentu. Sklenili so naprositi predsednika skupščine dr. Vukčevića, da s svoje strani stori vse, da se bo na seji 12. t. m. zbralo zadostno število poslancev. Sodi se, da se najbolj brigajo za to, da bi v parlamentu prodrl predlog glede ukaznega zakona.

+ Zborovanje drugega »Jadrana« zbor. se bo vršilo v Beogradu 31. okt. in 1. novembra t. l. Na njem se bo razpravljalo o spomeniki, ki se odnosejo na vrhovnemu svetu in zvezi narodov glede postopanja Italijanov v okupiranem ozemlju.

+ Češkoslovaška socialnodemokratska zveza železničarjev in nemška zveza socialdemokratskih železničarjev, ki ravnokar

zborujeta v Pragi, sta sklenili ustanoviti skupno zvezo železniških nameščencev v češkoslovaški republiki. Zveza bo v prihodnje zastopala skupne koristi železničarjev in bo imela nalogo, da osnuje internacionalno železničarjev v Češkoslovaški, kakor tudi da oskrbi zvezo z inozemskimi železniškimi organizacijami. Lep uspeh!

+ Pod boljševiško diktaturo. List »Volja Rusij« je prejel z Moskve naslednje poročilo izredne važnosti: 72 socializmov revolucionarjev levice, 42 socializmov revolucionarjev, 27 maksimalistov, 80 anarhistov in 5 socialnih demokratov, ki so zaprti v ječi Rusirky v Moskvi, je pooblastilo socialista revolucionarja Borisa Sokolova, da naslovi na delavce zapadne Evrope in na evropske in ruske socialiste naslednji protestirajoči apel: »Varajo vas! Nikdar ni bil položaj delavcev tako nevzdržen, nikdar ni bilo carstvo špekulantov tako splošno kakor sedaj. V boju se ustvarja močna buržoazija. Ječe so polne socializmov. V ječah ječe med ostalimi socialisti revolucionarji Gotz, Timotejev, Evgenija Rataev, Vedeniapin, Donskoi, Morošov, Berg, Guizeti, Slotova in od maksimalistov Kamikov in Neustrojev. Socialni demokrat Zon je umrl gladi. Če reponov, socialisti revolucionarji levice, je bil ubit. — Sovražstvo delavcev in intelektualcev do boljševiškega režima ni bilo nikdar tako veliko kot sedaj. Položaj delavcev se slabša dnevno z militarizacijo dela in končno odpravo svobodne trgovine. Nadurno delo je bilo obilgato vpeljano od meseca junija. Dvanajsturni delavnik je zopet vzpostavljen. Množina kruha za delavce je znižana na 100 gramov dnevno. Kupovanje življenjskih potrebščin je prepovedano pod pretnjo z zapornit. — Delavci predmestja Petrograda so 10. avgusta sprejeli naslednjo resolucijo: »Komisariji in »specialisti« prejemajo vse ne izjemni bel kruh in sladkor. Z zapiranjem trgovin sili Zinovjev, da umirajo naše žene in naši otroci gladi.« Resolucija, sprejeta od delavcev iz Kolpina, preklanja boljševike, ki so napravili iz delavcev — sužnje, z vzpostavitvijo diktature t. zv. »Specialistov«. Ta resolucija zagovarja odprtje trgovin. — 350 predstavitev znanoosti in umetnosti umrlo je gladi pod diktaturo boljševikov. Pred par dnevi sta umrla gladi akademik Kakmatov in Turajev. Sedaj dobivajo učenjaki posebne akademske obročke. Po cestah lahko spoznaš delavca po njegovi strgani obleki. — Tako torej izgleda v boljševiškem raj. Gotovo, da komunistični listi ne objavijo takih in sličnih poročil, temveč samo boljševiške strankarske, ki so vsi rdeči kot roža, da bi zapeljali delavstvo.

+ Poljska, Flaska, Madžarska in Rumunija se pogajajo med seboj glede defenzivne zveze proti eventualnim napadom od zahoda.

+ Struže, minister za zunanje zadeve v južni Rusiji in Maklavov, poslanik v Parizu, sta se odpeljala v Pariz.

+ Španska socialistična stranka odposlala v svrhu proučevanja čnega odposlanca v Moskvo.

— Nove pošne znamke. Iz poštne ministrstva se doznava, da so iz Amerike dosele na ogled nove pošne znamke, izdelane po naročilu tega ministrstva. Znamke od 1 do 7 dinarjev so izdelane s sliko kralja Petra znamke od 75 do 2 par so izdelane s sliko kraljeviča regenta. Razen teh ne so izdelane tudi tri vrste znamk za invalide: prve predstavljajo boji na Kosovem, druge prehod preko Albanije, tretje pa narodno zedinjenje.

Eksplozija v Splitu. Dne 5. t. m. je zgorela v Splitu trdnjava Sv. Ane, v kateri je veliko skladišče municije. Eno uro se je čulo eksploziranje topovskih krogel in bomb. Prebivalstvo iz okolice je preplašeno bežalo. Posrečilo se je lokalizirati požar in rešiti vsaj podzemeljsko skladišče, s čimer se je preprečila velika katastrofa. Ljudskih žrtv ni bilo. Povod ognju še ni znan.

Po svetu.

— V spomin delavcev-rudarjev, ki jih je avstrijska soldateska ob stavki dne 20. maja 1890 postreljala v Nyranih pri Plzinju, so odkrili 3. t. m. krasen umetniški spomenik, delo članov organizacije kamenarskih delavcev. Od odkritju spomenika je govoril sodrug Habrman, bivši minister za solstvo in narodno prosveto v Češkoslovaški.

— Češkoslovaško narodno cerkev je proglasila Češkoslovaška za cerkev od države priznana.

— Potres v Italiji. V Mantovi so v petek zvečer čutili močan potresni sunk. Prebivalstvo je bežalo na prosto. Škode ni bilo.

— Mednarodni biro za delo je otvoril te dni v Ženevi svoje peto zasedanje pod predsedstvom Artura Fontainea. Razpravljali bodo o vprašanju varnosti pri delu.

— Belgijski rudarji so izjavili, da proklamirajo 1. novembra t. l. splošno stavko, če jim ne zvišajo dnevnice za pet frankov.

— Umri je Yves Dolage, član akademije znanosti, akademije za medicino in profesor zoologije na Sorboni.

— Stavko v Amsterdamu je napovedalo 200 poštinih in brzojavnih uslužbencev.

— Stavka v Bilbao na Špankem. Kovinarska zveza se je odločila za splošno stavko. 35.000 delavcev se je na podlagi tega odloka vzdrlžalo dela.

— Bolezen Deschanelova. Nedavno odstopivši predsednik francoske republike Deschanel, ki je duševno bolan, trpi na takozvani mikromamiji, t. j. bolezn, da si domišlja, da se je njegovo telo oziroma del njegovega telesa zmanjšal. Pri visoko izobraženih ljudeh taka bolezen ni nič izvanrednega. Nekateri psihiatri pripovedujejo o slučaju, da si je bolnik domišljeval, da se je njegova glava zmanjšala do velikosti jabolka. Bolnik se vstrel tega ljudi silno izogiba. In ni ga človeka, ki bi mu dopovedal, da se moti.

— 50 dni je živel brez hrane v ječi župan mesta Corka na Irskem. Sedaj se o njem spletajo že pravzaprav legende in po božni Irski pripovedujejo, češ da so njihove molitve učinkovale, da je župan mogel tako dolgo živeti brez hrane. Znanstveni krogi si kajpada to drugače razlagajo. Francoski univerzitetni profesor Gley se je o tem izjavil takole: Enakih slučajev se je pripetilo že več. Leta 1886 je neki Sueci izdržal 30 dni brez leži, Nemeec Tanner 40 dni, Italijan Verlati 50 dni, neki tulanjski kaznjeneec pa celo 60 dni; zadnji je pil samo mineralno vodo, in ko je umrl, je tehtal samo 26 kilogramov. Sueci je vzdržal le 30 dni zato, ker se je vedno premikal in tako trošil telesno toploto. Drugi trije pa so vedno ležali. Župan mesta Corka je istotako ves čas nepremično ležal in poleg tega so njegovo ječo stalno grel, tako da je županovo telo le pomalo izgubljalo na telesni gorkoti. Vrh tega pa tudi voda vzdržuje telesno energijo, čeprav je ne daje. Tako si razlagamo ta izredni pojav.

Kulturni vesnik.

REPERTOAR LJUBLJANSKEGA GLEDALIŠČA:

LIŠČA:
D R A M A:
Ponedeljek, 11. Pygmalion, B; torek, 12. zaprt; sredo, 13. Anisa (uradniška predstava) izven; četrtek, 14. Pygmalion, A; petek, 15. Hasanaginica, C; sobota, 16. Pygmalion, D; nedelja, 17. Za narodov blagor, izven; ponedeljek, 18. Hasanaginica, E.

O P E R A:
Ponedeljek, 11. zaprt; torek, 12. Faust, A; sredo, 13. Od bajke do bajke, B; četrtek, 14. Rigoletto, C; petek, 15. Hoffmannova pripovedke, D; sobota, 16. Od

bajke do bajke, E; nedelja, 17. Hoffmannova pripovedke, izven; ponedeljek, 18. zaprt.

— Pesmi življenja. Fran Albrecht je izdal v založništvu Umetniške propagande drugo zbirko pesmi »Pesmi življenja«. Zbirka velja 25 K.

Gospodarstvo.

— Bogastvo Vojvodine na domači živil. Po uradnih podatkih je v Vojvodini domače živine, in sicer v Bački: goveje živine 183.809, konj 175.075, ovac 406.447, svinj 308.993 glav; v Banatu goveje živine 231.191, konj 136.520, ovac 360.144, svinj 452.163; v Baranji goveje živine 71.612, konj 71.750, ovac 51.293, svinj 73.750 glav. Koz je v celi Vojvodini skupaj 1368 in oslov 1744 glav.

— Nemška produkcija premoga. Od 1. januarja do 1. avgusta se je dvignila produkcija premoga na 82.200.000 ton proti 76.800.000 v isti periodi lanskega leta; lignita na 71.000.000 ton proti 60 milijonom ton; koksa na 16.000.000 t. proti 13.000.000 t.; briketa od 15.000.000 na 18.500.000 ton. V avgustu so producirali 10.780.000 ton premoga (avgust lanskega leta 9 mil. ton).

— Bruseljska finančna konferenca. Po poročilu lista »Deutsche Allg. Ztg.« iz Bruslja ugotavlja poročilo prve komisije finančne konference, da računajo tri četrtine na konferenci zastopanih držav s primanjklajem v državnem gospodarstvu. Zadolženim državam se morajo v svrhu konsolidacije dovoliti vse mogoče olajšave. Komisija je izrekla željo, da bi se svet zveze narodov kar najprej z raznimi vladami pogajal glede splošne omejitve oboroževanja in da bi vlade opustile vse odredbe, ki zakrivajo prebivalstvu gospodarski položaj. Poročilo komisije se bavi na posled z vprašanjem dovolitve kredita in z najrazličnejšimi oblikami kredita.

— Francoski proračun za leto 1921. Izkazuje 24 milijard deficita. To je uspeh finančnega ministra Marsala, ki se je svoj čas široko ustvaril, da bo s svojimi posebnimi metodami prihranil Franciji 8 milijard dobička. No, in sedaj, ko se je nasmil, se je odrezal: »Bodo že Nemci plačali«.

Dopisi.

Trbovlje. Prva ofenziva saveza rudarskih radnikov in Trbovljah je sledeča, kakor kaže nastopno pismo, ki ga je poslal delavcem, ki ima 6 otrok in ni hotel vstopiti v vrsto kričavev. Pismo se sledeče glasi: »P. n. Kelner U., postrežnica, Loke, Trbovlje. Dosedanja postrežnica Kelner v hiši za samce, odslovljena od hišnika, se ima na podlagi ukaza dotičnega brez obotavljanja svoji naslednici Marili Koprišček umakniti in izprazniti vse imenovane namenjene prostore, brez vseh nadaljnjih ugovorov. Bilježim s spoštovanjem za odbor (pečat rudarskega radnika) Peklar s. r. — Ker se torej pismo precej »izvrševalno« glasi, bo mogoče to kot reklama, da dobi tajnik Peklar kakih nadaljnjih izvršilnih poslov. — Rudar.

Velenje. »Rdeči prapore« ali bolje rečeno »Lažnjivi ključke« je v svoj št. 36 prinesel članek z dne 26. septembra t. l. o dobro obiskanem komunističnem shodu. Komunisti so res skromni, ker pri njih je že shod menda dobro obiskan, ako je razen govornika še kak predsednik in podpredsednik na njem. Ali pa se spominjo komunisti, da je nas rudarjev v Velenju okoli 900, koliko jih pa je bilo na shodu? Po našem mnenju 27. G. Makuc ima disciplinarno armado kakor je on sam, ki je sam najhujše vplil, ko mu je sodrug Krofi na resnico ga opominjajoč na kurje oko stopil Resnični rudarji smo pa imeli popolne tisti dan sestanek — katerega bi dopisunec gotovo moralo smatrati kot ogromnim — ako že smatra shod 27 ljudi kot dobro obiskanim. G. Makuc bo moral tudi predsednika poučiti, da ne bo govoril v gostilni, da je bila železničarska stavka politična, ker je vendar g. Makuc poudarjal na shodu, da ni bila politična. Zgovorila se torej med seboj, kdo ima prav — ali pa lažeta oba. — Več resničnih rudarjev.

Guštani. V poročilu članskega zborovanja kovinarjev v Guštanu dne 19. sept. se zaletava dopisnik »R. P.« št. 36 v sodrug Salomona, češ, da je ta zagovarjal

resolucijo ljubljanskih tajnikov. Zakaj pa dopisnik ne navede, na katerih konferencah ali shodih kovinarjev in kdaj so bile pa resolucije v Beogradu sklenjene in sprejete. Ali so bili sploh vprašani člani čukajšnih kovinarskih organizacij? Pa kaj to? Samo da lopne po socialdemokraciji, pa se mu sree takoj oblati. Sodrug Salomon je čisto pravilno zagovarjal zedinjenje le na podlagi federalizma, kar smo vsi navzoči, ne kakor pravi dopisnik, obsodili z nevoljo, ampak smatrali za edino pravilno, ker znana nam je točka 3. Statuta komunistične stranke, v kateri se smatra vsaka strokovna organizacija včlanjena v Centralnem strokovnem Savezu obenem za deklorativno politično stranko komunistov. In to nam zadostuje. — Kar se tiče pa omejenih nazorov lokalnega patrijotizma guštanskih sodrugov, naj nam dopisnik in pred par meseci izvaleni komunist ne zameri, če mu rečemo, da smo se mi bojevali v Soc. dem. stranki v vrstah proletarijata, že v času, ko dopisnik še sanjal ni ne o socializmi, tem manj pa še o komunistih, ter da je bil v teh zadevah tudi še močno omejen.

Aprovizacija.

Krušne cene. Od prihodnjega ponedeljka, dne 11. t. m. smejo prodajati peki in prodajalci belega kruha po petnajst (15) kron, odnosno pol kilograma po sedem (7) kron 50 vin. Cena belemu kruhu se je morala povišati za eno krono pri kilogramu zaradi podražanja pšenice. Upajmo, da se ukine kmalu povišek, če je kaj resnice na tem, da se pšenične cene skoraj znižajo. Cena za črni kruh ostane neizpremenjena, torej kilogram osem (8) kron, pol kilograma štiri (4) krone.

Prodaja moke. Bela moka je pri mestni aprovizaciji popolnoma razprodana. Nekaj vagonov se pričakuje v najkrajšem času in upamo, da jo bo mogoče dobiti že v ponedeljek, 11. t. m., gotovo pa v torek, 12. t. m. Na to se opozarjajo gg. peki in prodalci moke.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Iak. Vehovec.

Petrolejske kante dve z zabojem namočeno po 58 K, posamezne po 22 K vsaka železniška postaja SEVER & KOMP., Ljubljana.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

— ILLUSTRIRANI ZAPRUDI — OMEJENO ZVEZO —

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA. ZA SHODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Pisalni stroji Remington

se dobijo pri K. A. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21—23. Zahtevajte ponudbe.

Petrolejske vrče in zaboje

kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po K 58.—

posamezne vrče po K 22.—

franko postaja odpošiljatelja. Hrovat & Komp. Ljubljana. Poleg realke.

Zmožen strojni ključavničar,

soliden, se išče za takojšen nastop v večjo tovarno. Le popolnoma zanesljivi, večji reflektanti naj predlože ponudbe z navodbo zahtevane meze na upravištvu tega lista pod »Strojni ključavničar«.

AUTO- MOBILI in KOLESA njih deli in oprema PNEVMATIKA garaža in delavnica

J. GOREC

Ljubljana Gosposvetska c. 14 Vegova ulica št. 8.